

som er med i Schengenaftalen, men det må ikke ske på bekostning af den frie bevægelighed her i Norden, og det er det, der er risiko for nu.

Jeg håber, at justitsministeren om et lille øjeblik vil komme på talerstolen og garantere os, at den danske regering under ingen omstændigheder i forhandlingerne med Schengenlandene vil sælge ud af den nordiske pasfrihed.

Da vi drøftede sagen her i Folketinget den 25. oktober sidste år, hævdede ministeren, at han havde en løsning, som kunne løse problemerne både i forhold til Schengenlandene og den nordiske pasunion; men med Norges nej til EU ved folkeafstemningen faldt ministerens løsning til jorden, og han stod på bar bund – og det har han, så vidt vi kan bedømme, gjort siden.

De nordiske statsministre har i Reykjavik den 27. februar udsendt en udtalelse om disse forhold. Det er en udtalelse, der bekymrer os meget i Enhedslisten, fordi det er en statsministerudtalelse, som ikke stjerneklart fastslår, at vi under alle omstændigheder vil bevare den nordiske pasfrihed, men taler vagt og uklart om, at der nu må findes en forhandlingsløsning i en større europæisk sammenhæng.

Vi ønsker, at Folketinget i dag skal give regeringen et klart mandat; et mandat, som er ufra-
vigeligt og som går ud på, at der ikke må indgås nogen aftaler, som på nogen måde svækker den nordiske pasunion.

Besvarelse

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg synes ligesom hr. Keld Albrechtsen, det er godt med pasfrihed og bevægelighed; jeg så den derfor også gerne udvidet til flere lande end dem, der har den allerede nu.

Det er som sagt anden gang i løbet af ret kort tid, vi skal drøfte dette spørgsmål i en forespørgselsdebat rejst af Enhedslisten.

Vi havde i oktober sidste år en debat om Schengensamarbejdet. Under denne debat gav jeg Folketinget en omfattende orientering om indholdet af dette samarbejde og om baggrunden for den danske ansøgning. Jeg understregede også ved den lejlighed behovet for at finde en tilfredsstillende løsning i forhold til de øvrige nordiske lande. Et meget stort flertal støttede dengang regeringens bestræbelser på, at Danmark kan blive tilsluttet Schengensamarbejdet.

Siden debatten i oktober har 7 af Schengenlandene, herunder Tyskland, besluttet at sætte

samarbejdet i kraft fra den 26. marts 1995, altså om små 2 uger. Denne beslutning, som vi jo ikke fra dansk side har haft nogen indflydelse på, har gjort behovet for en dansk deltagelse i Schengensamarbejdet endnu mere aktuelt.

Som nævnt lagde jeg allerede under debatten i oktober afgørende vægt på, at der ved dansk deltagelse i Schengensamarbejdet findes en tilfredsstillende ordning i forhold til de øvrige nordiske lande, dvs. en ordning, der indebærer en videreførelse af det nordiske pas- og kontrolsamarbejde. Jeg understregede, at det ville være et fælles nordisk anliggende at skabe grundlag for en sådan ordning.

Hr. Keld Albrechtsen og fru Jette Gottlieb har spurgt, hvad regeringen vil gøre for at bevare den nordiske pasunion. Under debatten i oktober var ikke mindst hr. Keld Albrechtsen meget skeptisk over for mulighederne for at bevare det nordiske pas- og kontrolsamarbejde i forbindelse med dansk deltagelse i Schengensamarbejdet.

Jeg er derfor glad for, at jeg i dag kan redegøre for en række fællesnordiske initiativer, der siden er taget – initiativer, der alle har til formål at videreføre det nordiske samarbejde inden for rammerne af et videre europæisk samarbejde om grænsekontrol.

Forinden tror jeg imidlertid, det vil være en god idé at gennemgå de grundlæggende principper i det nordiske pas- og grænsekontrolsamarbejde. Det er nemlig mit indtryk, at begreber som den nordiske pasunion, pasfrihed i Norden og den nordiske paskontroloverenskomst jævnlig bliver nævnt, uden at man egentlig har gjort sig klart, hvad de præcis betyder.

De nordiske lande undertegnede i midten af 1950'erne en protokol om fritagelse for besiddelse af pas og opholdstilladelse under ophold i et andet nordisk land end hjemlandet. Denne aftale mellem de nordiske lande har gennem en menneskealder betydet, at nordiske statsborgere ikke har pligt til at medbringe pas under rejser i Norden. Endvidere har den betydet, at der ikke kan forlanges opholdstilladelse af nordiske statsborgere, som tager ophold i et andet nordisk land end hjemlandet.

Få år senere, nærmere bestemt i 1957, blev den nordiske paskontroloverenskomst indgået. Overenskomsten indebærer, at der enten ikke foretages kontrol af personer, som krydser grænsen mellem to nordiske lande, eller at der alene foretages stikprøvekontrol ved disse grænser. Dette gælder for såvel nordiske statsborgere som for personer fra andre lande. Som